

Helsingin Sanomain Säätiölle

Helsingissä 5.11. 2013

Johannes Kotkavirta

Loppuraportti, Summer Investigative Reporting Course 2013

Osallistuin Columbian yliopiston tutkivan journalismin kesäkurssille New Yorkissa, Yhdysvalloissa 8.-26. heinäkuuta 2013. Työskentelen Ilta-Sanomien uutistoimittajana, ja työssäni tarvitsen säännöllisesti tutkivan journalismin työkaluja. Tämän vuoksi kyseiselle kurssille osallistuminen oli minulle todella suuri mahdollisuus ja odotukseni olivat lähtiessä todella korkealla.

Kurssin käytännön järjestelyissä ei ollut moittimista - osallistumiseen liittyvä tieto kulki yliopistolta mainiosti ja kysymyksiin vastattiin nopeasti. Järjestelyistä yliopistolla vastanneet henkilöt olivat avuliaita ja auttoivat myös esimerkiksi asumiseen ja liikkumiseen liittyvissä kysymyksissä. Omalta osaltani nämä asiat onnistuivat mainiosti.

Itse kurssi oli sisällöltään tavattoman mielenkiintoinen, vastaten odotuksiani ja myös ylittäen ne monin paikoin. Kolmen viikon opetusjakso osoittautui varsin intensiiviseksi, ja tuossa ajassa omaksuttavien asioiden määrä melkoisen suureksi. Lyhyehkön kurssin ohjelma on varmasti rakennettu tarkoituksella tiiviiksi, jotta osallistujat kokisivat saavansa mahdollisimman paljon. Joinakin opiskelupäivinä ryhmässä oli ilmassa pientä väsymystä, ja mielenkiintoiset puhujat eivät aina saaneet aikaiseksi ansaitsemaansa keskustelua kertomastaan.

Pääosin opiskelupäivät olivat kuitenkin todella antoisia. Melko perinteisen luennoinnin vastapainoksi käytiin mielenkiintoisia keskusteluja puhujien esittelemistä aihepiireistä ja yksittäisistä jutuista. Nimekkäät puhujat innostivat kurssilaisetkin jakamaan kokemuksiaan omista projekteistaan ja kotimaidensa käytännöistä. Koska kurssin sisällöstä ei saanut liiemmin raportoida sosiaalisessa mediassa tai muutenkaan, muodostui luennoille nykyisin harvinaislaatuinen luottamuksen ilmapiiri. Luennoitsijoina toimineet toimittajat saattoivat jakaa tietoaan jopa keskeneräisistä juttuprojekteistaan, ilman pelkoa että heidän lauseensa kulkeutuisivat saman tien Twitteriin. Kurssilaiset kokivat voivansa tehdä samoin, eikä jatkuva raportointi ulkomaailmaan häirinyt kurssille keskittymistä. Toimittajalle ominaista avoimuuden puolustamisesta huolimatta tällaisten käytäntöjen soisi yleistyvän jatkossakin.

Monet puhujista olivat tavattoman nimekkäitä ja heidän työnsä jossain määrin minulle tuttuja jo ennestään. Luennoitsijat olivat yllättävän avoimia kertoessaan juttujeensa synnystä, onnistumisistaan ja epäonnistumisistaan. Parasta antia oli omien työmenetelmien peilaaminen kokeneempien ja toisenlaisessa, monin paikoin rohkeammassa toimintakulttuurissa työskentelevien tapoihin. Kurssin aikana kirjasin ylös lukuisia käytännön juttuideoita ja tapoja, joilla jo meneillään olevia juttuprojekteja voisi saada eteenpäin. Kurssilaisten tapaan myös luennoitsijat tulivat useista, yhteiskunnallisesti erilaisista maista, joka teki sisällöstä entistä mielenkiintoisemman ja käytännön oppimiskokemuksesta syvemmän.

Yksi mielenkiintoisimpia ulottuvuuksia kurssilla oli toisista maista tuleviin tutkiviin toimittajiin, heidän työtapoihinsa ja heidän maiden työkuultuureihin tutustuminen. Suomalaisen median tulisi ehdottomasti luoda enemmän kansainvälisiä kontakteja ja verrata itseään muiden maiden tiedotusvälineisiin, tunnistaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa ja tehdä niistä johtopäätöksiä. Sama pätee yksittäisiin toimittajiin. Kurssilla itselleni valkeni kunnolla, kuinka vaikeissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa toimittajat, erityisesti tutkivat toimittajat työskentelevät monissa maissa. Lehdistönvapaus ei ole itsestäänselvyys, Suomen tilannetta pitäisi osata arvostaa ja vaalia enemmän. Tutkivien toimittajien aiheet ulottuvat hyvin usein oman maiden rajojen ulkopuolelle, monesti laajastikin ympäri maailman. Tämän vuoksi muiden maiden lainsäädäntö ja yhteiskunnalliset olot ovat merkittäviä myös suomalaisille toimittajille.

Käytännön tasolla kurssi kannusti osallistujaan luomaan kansainvälisiä yhteyksiä ja aloittamaan maiden rajat ylittäviä, tutkivia juttuprojekteja. Kurssin aikana solmin myös käytännön kontakteja, joista on hyötyä tulevaisuuden työtehtävissä. Uskon että tulevaisuudessa yhä useammat tutkivat juttuprojektit sisältävät yhteistyötä ulkomaisten kollegojen kanssa.

Sisältöpuolella perinteisiä tutkivia menetelmiä käsittelevät osiot tuntuivat itsestäni oman työni kannalta mielekkäimmiltä. Tiedon hankkimiseen tarvittavista työkaluista monet olivat minulle jo ennestään tuttuja, joka tuntui jopa huojentavalta. Kyllä me Suomessakin osaamme. Silti luennoilta jäi käteen suuri määrä käytännön työkaluja. Erityisesti haastattelutekniikkaan liittyvä luento tarjosi upeita oivalluksia.

Opetuksessa datajournalismi korostui alan nykytrendin mukaisesti, ja viimeinen viikko käsitteli käytännössä pelkkää datajournalismia. Käytännön opetus jäi lyhyellä kurssilla hieman ohueksi, mutta luennoilla läpikäytyt esimerkit ja datajournalismiin erikoistuneeseen ProPublicaan tutustuminen muuttivat monella tavalla käsitystäni datajournalismista, parempaan suuntaan.

Kaiken kaikkiaan koin kurssin nykymuodossaan erittäin hyödylliseksi, ja suosittelen ehdottomasti Helsingin Sanomain Säätiölle yhteistyön jatkamista Columbian yliopiston kanssa.